

Inrikes

Ny bok om krigets Norge kalldusch i Finland:**Motståndet en stor myt**

Av **STEFAN LUNDBERG**
DN:s korrespondent

HELSINGFORS Den norska befrielsebevegelsen föddes först efter tyskarnas kapitulation och den sysslade främst med att följa norskor som umgäts med tyskarna.

Det hävdar förre finländske justitieministern, socialdemokratiske riksdagsmannen, skattestyrelsechefen och Wehrmachtsoldaten Mikko Laaksonen i en bok som väcker beslötning i Finland.

Mikko Laaksonens avslöjanden i boken "Rödnazisten", som publiceras inom kort, har kommit som en kalldusch för hans samtida politikerkolleger och vänner. Ingen kände till att den då 17-åriga Laaksonen hade ett förflutet i den tyska ockupationsarmén i Norge. Dåvarande statsministern Ahti Karjalainen säger att Laaksonen aldrig blivit minister 1971 om man känt till hans bakgrund.

Nu som pensionär i Spanien har Laaksonen öppnat sig och redogör för sina upplevelser som 17-årig arbetarson i den tyska ockupationsarmén i Grangangen, Narvik och Oysleby, som hans trupper hade order att bränna ner om britterna skulle landstiga.

Skrota myter

Mikko Laaksonen vill skrota myterna kring den heroiska motståndsrörelsen. Verkligheten var betydligt fulare, menar Laaksonen.

"Det är omöjligt för mig att förstå uppgifterna i den officiella historieskrivningen om att det i Norge skulle ha funnits en 40 000 man stark motståndsrörelse som aktivt störde tyskarna", skriver Laaksonen.

Laaksonen deltog i husundersökningar och andra patrulluppdrag, men såg aldrig ett spår av motståndsrörelsen.

Tvärtom, skriver Laaksonen: "Under hela krigstiden har Wehrmachts och den norska befolkningens relationer varit goda. Det har jag upptäckt själv när jag besökt norska flickor. De är vänliga, deras föräldrar gästfräna och inget egg mot den tyska ockupationen syns eller visas."

Den första medlemmen av

Foto: O P BACKER

Beslutsamma normän i kamp mot den tyska ockupationsmakten. Så ser myten om krigsåren i Norge ut, men verkligheten var betydligt fulare, hävdar den förre finländske justitieministern Mikko Laaksonen i en nyutkommen bok.

motståndsrörelsen säger sig Laaksonen ha sett först efter att tyskarna gett sig. Det var en ukrainare som först hade flytt från Röda armén till den finska och därifrån till den tyska som han lämnade för att ansluta sig till den norska motståndsrörelsen.

Laaksonen beskriver hur han och hans kamrater dagarna efter att den tyska armén kapitulerat fritt reser genom Norge i Wehrmachts gröna uniform utan att betala på fägen. Och utan att bli stoppade.

Ingen reagerar trots att den fem år gamla ockupationen nu är över.

Laaksonen och hans kamra-

ter klarar sig ända till svenska gränsen, men grips i Halden. Därifrån förs de till ett interneringsläger på den svenska sidan. Under flykten måste Laaksonen i ett skede gömma sig i buskarna för en motståndsmann som på sitt vaktställe övar sig i att skyldra gevär, kammar håret och provar sin nya soldatmössa innan han sätter sig på en näsduk för att inte smutsa sina just skräddarsydda uniformsbyxor.

Rakade kvinnor

Han lägger märke till hur "motståndsrörelsen", som börjar växa fram veckorna efter kapitulationen, ivrigt börjar förfölja

de kvinnor som sällskapat med tyskarna. Motståndsmännen rakar håret av dem. Laaksonen hänvisar till sina landsmäns erfarenheter och berättar hur motståndsrörelsens representanter på alla sätt skändade norskor i de norska fångläggen.

Höga poster

Laaksonen klarar av den norska motståndsrörelsen all dess glamour. Han säger sig tro att historierna om motståndsrörelsens hjältehistorier har uppstått som en följd av folkets dåliga samvete för att man gav ifrån sig landet så lätt. Bland annat hävdar han att motståndsrörel-

sen värvade hungriga lägerfångar till Främlingslegionen på uppdrag av fransmännen.

Laaksonen är ingalunda den enda av Hitlers finländska soldater som senare innehaft höga samhällspositioner. Atminstone två andra tidigare ministrar har tjänstgjort i SS-trupperna på den tyska SS-fronten. Sulo Suorttanen hann vara både försvars- och inrikesminister 1966-1970. Suorttanen var minister också i en av Mauno Koivistos regeringar. Finska folkpartiets partisekreterare och förre SS-soldaten Pekka Malinen var försvarsminister år 1957. Laaksonen fick däremot inte SS-soldaternas specialutbildning.